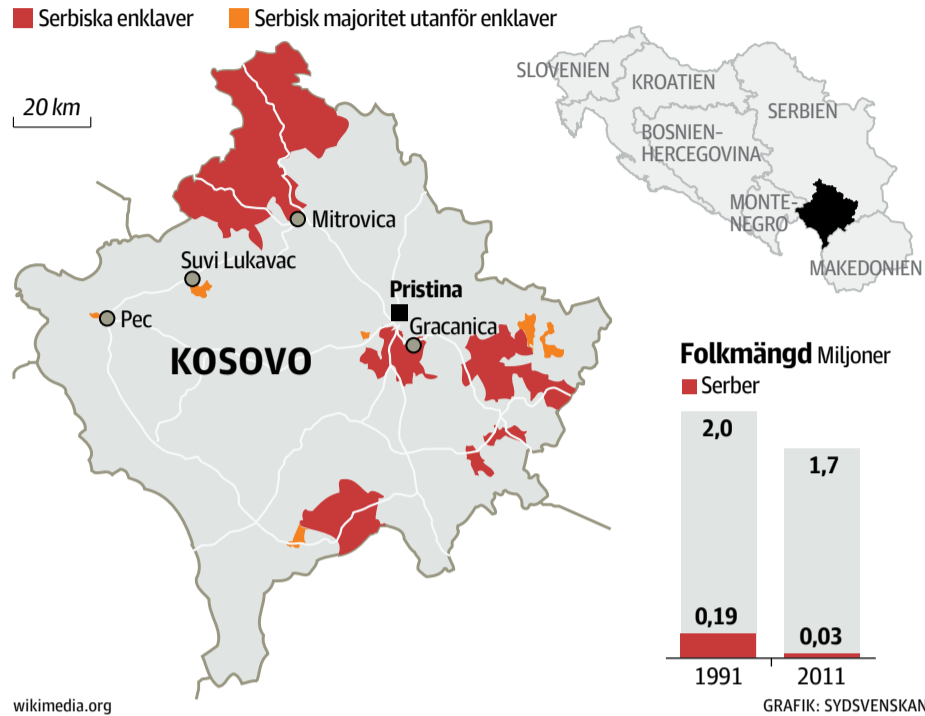

Bamako: Katarina Höije Beirut: Jenny Gustafsson Belgrad: Christina Wassholm Buenos Aires: Kinga Sandén Istanbul: Tomas Thorén
Kairo: Eva Plesner Köpenhamn: Karin Zillén London: Charlotta Buxton Madrid: Thomas Gustafsson New York: Linda Flood
Paris: Magnus Falkehed Rio de Janeiro: Henrik Brandão Jönsson Rom: Kristina Kappelin Shanghai: Ola Wong Tokyo: Said Karlsson

FOTO: HAZIR REKA

Kosovos befolkning

wikimedia.org

Albanska nationalister protesterar mot normaliseringsavtalet med Serbien.

FOTO: VISAR KRZEZIU

till försoning

Ivko Mistic berättar hur tyst det var när de första gången besökte byn 2003, eskorterade av Natosoldater.

– Allt var förstört, alla hus, alla fruktträd. Du kunde inte ens se fåglar här, berättar Ivko Mistic.

Nu kvittrar fåglarna i det böljande landskapet. Vi går bland ruiner för att besöka platsen där kyrkan Sveti Luka stod. Båda männen gör korstecken och kysser den ena av två kvarvarande stenar från kyrkan. En häst står och betar i en ruin en bit bort. Bara tio av de renoverade husen är bebodda idag. Mihajlo Dubic önskar att pengar hade lagts på att bygga upp kyrkan istället för att bekosta hus åt sådana som ändå inte återvänt.

På tisdagar och fredagar går det en gratis buss till norra Mitrovica, där bybor säljer frukt och grönsaker på marknaden. På tors-

dagarna blir de hämtade för kvällsbön i klostret Decani. De har ingen kontakt med kosovoalbanerna som bor i området.

– Vi hälsar förstas på våra gamla skolkamrater, men mer än så är det inte. Det var krig och hat här, varken vi eller de har någon önskan att leva tillsammans igen, säger Mihajlo Dubic.

Sava Janjic

Den heligaste av alla heliga platser för ortodoxa serber är Visoki Decani, klostret nära staden Pec i Kosovo. Det är ett kloster utan församling, isolerat som det är i en kosovoalbansk kom-

mun dit inga serber återvänt efter kriget. Här finns abboten Sava Janjic, känd som cybermunken som under kriget ständigt uppdaterade klostrets hemsida med nyheter och kommentarer om vad som pågick. Idag är han lika aktiv på Twitter och Facebook, med uppdateringar på engelska och serbiska. När vi träffas har han just twittrat ut den albanska översättningen av ett tal biskopen höll ett par dagar tidigare.

– Min roll är att föra människor samman och att hela. Jag tycker att internet är väldigt användbart i det syftet, säger han.

Under kriget gömde han flyktingar av olika härkomst i klostret. Idag säger han att han är emot Kosovos självständighet, men också:

– Den politiska lösningen är mindre viktig för oss, så länge vårt folk och våra

heliga platser är skyddade.

Uttalanden av den typen har gjort honom populär. Tre dagar tidigare träffade han EU-minister Birgitta Ohlsson ("jag sa till henne att EU-integration är ett måste för regionen"), och Stefan Fühle, EU:s utvidgningsansvarige, vill att han ska komma till Bryssel för ett möte. Helst vill Sava Janjic dock vara hemma i sitt kloster.

– Jag vill inte bli en person som ständigt figurerar i medier, det är inte bra för mig, och det är inte så jag vill att mitt klosterliv ska se ut.

PRISTINA

CHRISTINA WASSHOLM
utland@sydsvenskan.se

PAMPLONA

KRÖNIKA

THOMAS GUSTAFSSON
utland@sydsvenskan.se

För turister är tjurrusningen ren dumhet

Några vill nog utmana sin förmåga, andra söker adrenalinkicken. Men många gör det för att bevisa sitt mod och så finns det förstås också en och annan som är så okunnig att han inte förstår riskerna.

Det handlar om tjurrusningarna under San Fermín som inleds i dag här i Pamplona. Vem som helst som uppnått myndig ålder och bedöms vara tillräckligt nykter har här chansen att springa framför livsfarliga tjurar.

Tjurrusningarna är förstås bara en liten del av den veckolånga folkfesten. Det finns parader och konserter, fyrverkerier och tjurfäktingar och framför allt mängder med god mat och dryck. Firandet sker på restauranger, barer och torg där festivaldeltagarna träffas och umgås. Det är för att vara med om detta jag kommit till Pamplona.

Första gången jag var med om San Fermín var jag 18 år. Det blev en vecka jag aldrig glömmmer. General Franco hade precis avlidit och i gathörnen vaktade civilgardister. Men festglädjen fick fritt spelrum. Allt kunde hända, och hände också.

Mellan de spetsiga hornen är det en meter. Blir man fångad av dem är det kört.

I dag ser Pamplona naturligtvis annorlunda ut. Trettiofyra år har passerat. Spanien har moderniserats och blivit en del av det nya globaliserade Europa. Men

firandet av San Fermín följer fortfarande samma gamla traditioner. För stadens invånare är fiestan en viktig del av det kulturella arvet. San Fermín gör det möjligt att glömma vardagens bekymmer. Alla klär sig i vita kläder och röd halsduk för att kunna delta på lika villkor. Trots den djupa ekonomiska krisen ser det mesta ut att bli som vanligt även detta år.

San Fermín har firats sedan 1591. För omvärlden blev fiestan känd genom Ernst Hemingways roman Och solen har sin gång och i vår tid har de stora internationella nyhetsbyråerna sett till att göra den till en stor nyhetshändelse.

Den första tjurrusningen, encierro som man säger, hålls alltid den 7 juli och följs därefter av nya rusningar varje morgon till och med den 14 juli. Sex tjurar släpps tillsammans med sex oxar ur sitt hägn i utkanten av centrum och springer i samlad hjord längs en bana som sträcker sig 849 meter genom stadskärnan. Målet är arenan där tjurarna blir inlåsta i väntan på kvällens tjurfäkting. Det är vid den tränga inpassagen på arenan jag står på bilden här ovan.

Minst ett femtiotal löpare brukar skadas varje morgon. På stadens universitetssjukhus är det full bemanning för att ta hand om alla hjärnskakningar, sår och frakturer. Kirurger som är experter på stångskador har beredskap. Sedan 1924, då statistik infördes, har femton personer dödats.

Det är omöjligt för en människa att springa fortare än en tjur. Ska du springa, följ bara med något tiotal meter och vik sedan åt sidan och hoppas att hornen passerar. En stridstjur väger runt 500 kilo. Mellan de spetsiga hornen är det en meter. Blir man fångad av dem är det kört.

I den baskiska kulturen som finns här i Spaniens nordvästra hörn är det viktigt att vara herre över sina handlingar och hantera sin skräck. Att springa handlar därför inte om att vara macho, har jag fått veta av traktens män. För dem är tjurrusningen i stället närmast en filosofisk handling.

För turister däremot är det ren dumhet.